

Старий

Як страшно б'є метіль і завиває вітер!
Навряд, чи хто б посмів в таку негоду
Покинути село і теплу хату
І душу звирити сій лютій завірюсі!
А ми блукаєм тут удвох з тобою,
І не лякає нас страшенна хуга,
Що наче зважилась і нас пожерти
І заморозити усе живе,
Розвіять, рознести усяке житло
І з людних сел руїни поробить...
Ти змерз, Петрусю? На мою кирею!

Молодий

Та ви й самі цокочете зубами
І труситесь од холоду.

Старий

О, ні,
То не від холоду трушусь я, сину!
То так душа моя тремтить
І тіло все трястися заставляє;
Та й зуби цокотять не од морозу...
Коли я чую хуги завивання,
Коли реве і виє навкруги,
Здається, в тім я завиванні чую
Душі моєї жаль і плач великий
По страченій даремно молодості,—
По силах, кинутих на марну працю
Без пользи людям і собі самому.
Прислухайсь: то душа моя голосить
По всім, що вже навіки поховала.
А поховала так вона багато,
Що чи й зосталось в ній тепер що-небудь.

Усе, чим молода душа щаслива:
Веселий погляд на створіння боже,
І безоглядна віра до людей,
І чулість серця, котре одкликалось
На всяке добре почуття... Усе те
В собі я поховав, мій любий сину!
Твоя ж душа ще тим усім багата,
І зрозуміти се тобі ще рано.

Молодий

О, ні! Я розумію вас... Я бачу,
Який страшний то холод, що буває
У тій душі, яка вмира без смерті
І котра на землі не має навіть
До чого прихилитись, що кохать,
Котра й себе любити перестала.
Я розумію вас, і страшно стало
Мені те слухати. Тепер я й сам
Не від морозу вже тремчу.

Старий

Ой, шкода!
Навіщо я тобі збентежив, сину.
Ясний душі твоєї спокій? Нащо
Дав зазирнути у ту безодню чорну
Моєї хорої, розбитої душі?
Спаси тебе, создатель, від усього,
Що душу нашу нівечить зарання,
І борони від скорого зневір'я.
Мене ж, старого,— господи, прости,
Що замутив я душу ще безвинну!..